

فصل چهارم

در ذکر مشرق الاذکارهائیکه تاکنون در عالم تأسیس شده اول مشرق الاذکار که در عالم تأسیس شد مشرق الاذکار عشق آباد است که در ۲۸ ماه رجب ۱۳۲۰ هجری سنه ۱۹۰۲ میلادی بتأسیس آن اقدام و در دهم ماه رمضان سال مزبور اساس آن گذاشته شد و این همه بهمت و جانفشانی جناب حاج میرزا محمد تقی^۱ افغان وکیل الدوله صورت گرفت.

حضرت عبدالهء جلّ ثنائہ در لوح ابن ابهر میفرمایند قوله تعالی:

"حضرت فرع جلیل سدره مبارکه جناب حاجی میرزا محمد تقی افغان را بعشق آباد فرستادیم تا در آنجا بفضل و عنایت جمال ابی و روحانیت حضرت اعلی تأسیس مشرق الاذکار نمایند. آوازه و صیت این مشرق الاذکار بجمیع اطراف خواهد رسید و تأثیر عجیبی خواهد داشت."

و در یوم نهم مارچ ۱۹۱۶ مطابق پنجم جمادی الاولی ۱۳۳۴ هجری فرمودند:

"... در آینده صد هزار مشرق الاذکار ساخته خواهد شد اما جناب افغان این گوی را از میدان ربود مشرق الاذکار عشق آباد را بنا کرد مثل این است که مؤسس جمیع مشرق الاذکارهای دنیا او بود. حقیقه نفس مبارکی بود روحی له الفداء."

مهندس بنای مشرق الاذکار عشق آباد ولکوف است که با نهایت صمیمیت در اتمام این بنای الهی سعی بلیغ مبذول داشت و چون در سنه ۱۳۳۸ هجری وفات یافت با آنکه در جرگه اهل ایمان نبود احبّا از راه وفاداری

^۱ جناب حاجی میرزا محمد تقی وکیل الدوله افغان فرزند جناب میرزا سید محمد خال اکبر حضرت ربّ اعلی جلّ اسمه الاعزّ الاعلی هستند که کتاب مبارک ایقان در حدود سنه ۱۲۷۸ هجری در بغداد با اسم همین خال اکبر از قلم مبارک جمالقدم جلّ جلاله نازل و شرح نزول آن بتفصیل در یکی از الواح جمالقدم جلّ جلاله مذکور و نازل شده است. جناب حاجی میرزا محمود افغان پسر حضرت وکیل الدوله در رساله‌ای که در شرح نسب افغان سدره مبارکه عموماً نگاشته راجع بشرح حال وکیل الدوله نیز مفصلاً مرقوم داشته‌اند که خلاصه‌اش این است که وکیل الدوله در شیراز متولد و مدتی در شیراز و بوشهر بتجارت مشغول و بعد در یزد متوطن شده صبیبه عمّ خود حاجی میرزا حسن علی افغان را بنکاح خویش درآورده و تا ۱۳۱۹ هجری در یزد بوده و بعد حسب الامر حضرت عبدالهء جلّ ثنائہ برای بنای مشرق الاذکار بعشق آباد رفتند و پس از اتمام سقف و گنبد مشرق الاذکار بامر مبارک بساحت اقدس مشرف و معتکف کوی دوست بودند تا در پنجم رمضان ۱۳۲۹ هجری در حیفا صعود فرموده و در بیت جنب مقام اعلی مدفون گردید. (انتهی ملخصاً) مناجات طلب مغفرت و زیارتنامه نیز از کلک میثاق جلّ ثنائہ باعزاز آن بزرگوار نازل و موجود است (مرفد جناب حاجی میرزا محمد تقی وکیل الدوله در این ایام در گلستان جاوید حیفا است.)

تشییع عظیمی از او نمودند و از قلم مبارک مرکز پیمان جلّ ثنائه در باره مهندس مزبور در ضمن لوحیکه بافتخار اعضاء لجنه مشرق الاذکار عشق آباد نازل گردیده اظهار عنایت بسیار مندرج است.

از جمله میفرمایند قوله الأجلی:

"أما وفات انجنار ولکوف مهندس باوفای مشرق الاذکار، فی الحقیقه این مهندس باوفا در خدمت مشرق الاذکار بنهایت صدق و صفا کوشید. از یکطرف مشغول باین بنای عظیم بود و از طرف دیگر قصر مشید از برای خویش بنیاد مینهاد که کنگره اش بعنان ملکوت میرسد. فنعم اجر العاملين. فی الحقیقه در این جهان فانی سراجی روشن کرد که در زجاج ملکوت میدرخشد. عبدالهء بدل و جان در تشییع آن جسد پاک حاضر بود و مناجات مینمود که این نفس نفیس در ملکوت تقدیس در قصر مشید که بسبب خدمت بمشرق الاذکار انشاء نموده استقرار یابد. فی الحقیقه احبّای الهی در حقّ او نهایت وفاداری مجری نمودند. این است سزاوار بندگان الهی، این است لایق مشتعلین بنار موقده ربّانی....."

مناجاتی در خاتمه همین لوح مبارک برای طلب مغفرت نسبت به ولکوف مهندس از قلم مبارک نازل شده که مطلعش این است قوله العزیز:

"الهی الهی هذا عبد قام بكلّ قوّة فی بناء أوّل مشرق الأذکار الذی تأسّس فی الدیار....." الخ

الواح متعدّده راجع به بنای مشرق الاذکار باعزاز احبّای عشق آباد از قلم مبارک نازل شده که از آنجمله لوح معروف سبکتکین است که در یوم ۲۳ جولای سنه ۱۹۱۴ از قلم مبارک نازل و بافتخار جوانان روحانی مدینه عشق آباد ارسال گردیده و لوح دیگر که میفرماید: "الحمد لله عشق آباد را مدینه عشق نمودید." و از این قبیل الواح مبارکه متعدّد نازل شده که نسخه کلّ موجود است. عکسهای مختلف از آغاز اقدام ببنای مشرق الاذکار عشق آباد تا خاتمه بنا گرفته شده که در مجلّدات عالم بهائی و سایر مواضع موجود است. دوّمین مشرق الاذکار که در جهان تأسیس شده مشرق الاذکار امریکا است که جمیع یاران شرق و غرب مساعدت نمودند حتّی خانم محترمی در منچستر چون از مال دنیا چیزی نداشت گیسوان خود را برسم مساعدت تقدیم کرد و این اقدام صمیمانه او را حضرت عبدالهء جلّ ثنائه در لوح احبّای نجف آباد اصفهان ذکر فرموده اند.

در لوح احبای ایالات متّحده میفرمایند قوله تعالی:

"اول مشرق الاذکار در امریک در شیکاگو تأسیس یافت و این شرف و منقبتی است که بی پایانست. البتّه از این مشرق الاذکار هزاران مشرق الاذکار تولّد خواهد یافت."

تصمیم احبای امریک برای تأسیس مشرق الاذکار در روز نوروزی بود که عرش مطهر حضرت ربّ اعلیّ جلّ اسمه الاعزّ الاعلیّ در همان روز در جبل کرمل در هیکل ربّ استقرار یافت² و تفصیل این واقعه از قلم مبارک مرکز عهد و پیمان جلّ ثنائه در لوح مبارک معروف بلوح استقرار عرش و در توقیع مبارک حضرت ولی امرالله جلّ سلطانه مورّخ ۲۷ نوامبر ۱۹۲۹ مشروحا نازل و مسطور گردیده است.

مهندس مشرق الاذکار امریکا مستر لوئی ژان بورژوا است که در تاریخ نوزدهم اگست ۱۹۳۰ = ۲۸ شهریور ۱۳۰۹ صعود نمود. سنگ زاویه این بنای الهی را دست قدرت

حضرت مولی الوری جلّ ثنائه در آن اقلیم جلیل نهاده چنانچه در توقیع مبارک مورّخ ۲۷ نوامبر ۱۹۲۹ حضرت ولی امرالله جلّ سلطانه میفرمایند قوله الأهلی:

"این بنیان مقدّس حجر زاویه اش را انامل شریفه حضرت عبدالهء بنهاد و در مجمع اصحاب و احباب لسان مرکز امر حضرت ربّ الارباب این معبد جلیل القدر را اوّلین مشرق الاذکار باختر بنامید."

عکسهای بسیار از مشرق الاذکار امریکا و اطراف آن گرفته شده و مقالات بیشمار هم در باره آن نوشته اند که در مجلّدات عالم بهائی موجود است و برای اطلاع بیشتر بمواضع مختلفه کتاب قاموس لوح مبارک ۱۰۵ که در باره مشرق الاذکار است مراجعه شود. در سایر نقاط جهان هم تا کنون چند مشرق الاذکار بنا شده مانند مشرق الاذکار سیدنی در استرالیا و مشرق الاذکار کامپالا و مشرق الاذکار فرانکفورت و غیرها که در الواح مبارکه حضرت ولی امرالله و مجلّدات اخیره عالم بهائی و اخبار امریکا و انگلستان و ایران شرح آن مندرج

² تاریخ هجری بنای محلّ استقرار عرش مطهر را مرحوم شیخ الرئیس ابوالحسن میرزا (حیرت قاجار) در ضمن قطعه عربیه که منظوم کرده با جمله "حظیرة القدس" = ۱۳۱۸ مطابق نموده است. در اوّل قطعه فرموده "کرم الله کرمل القدس" تا آنجا که فرموده: "ملهم الرّوح صاخ فی روعی - قال انّ حظیرة القدس" یعنی فرشته ای این الهام را در قلب من سرود و گفت که تاریخ بنای مقام اعلی را کلمه حظیرة القدس قرار بده زیرا عدد حروف آن (۱۳۱۸) مطابق سال بنای مقام اعلی بتاریخ قمریست.

و عکس آنها موجود است. مشرق الاذکار ارض طا نیز بعنايات الهيّه تأسيس خواهد شد. برای اطلاع بیشتر در اینخصوص بابلاغیه‌های مبارکه صادره از قلم مبارک حضرت ولیّ امرالله مورّخ ۹ حزیران ۱۹۳۱ و اوّل شهر الجلال ۸۹ و ۱۶ ژانویه ۱۹۳۲ و ۱۵ شهر الکلمات ۹۰ مطابق ۲۷ جولای ۱۹۳۲ و غیرها مراجعه شود.